

การคิด การทำความเข้าใจ และการร่วมสร้าง ปทัสถานทางสังคม

ดร.สุนทร คุณชัยมั่ง

ผู้อำนวยการมูลนิธิสัมมาชีพ

อาจารย์พิเศษประจำวิชา Social Innovation Theory

(หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

22 กุมภาพันธ์ 2561

Table of Contents

- “ความเป็นสังคม” และความเกี่ยวข้องกับคุณธรรม
 - เสี่ยงสะท้อนจากสังคมกรณีเปรมชัย / สมยศ และ/ประวิตร
 - กระบวนการทางสังคมกับการจัดการกรณีต่างๆจากประเทศเพื่อนบ้าน
- รากฐานสังคม กับการพัฒนาเศรษฐกิจและประชาธิปไตย
 - โครงการระดับย่อย
 - โครงการแก้ปัญหาความขัดแย้งขนาดใหญ่
 - อะไร ตรงไหน คือ สังคม ?
- การคิด และการทำความเข้าใจ
 - **Ethics & Morals**
 - ดี/เลว - ความสัมพันธ์แบบคู่ตรงกันข้าม
 - บั๊จเจกกับสังคม — ไม่ใช่เรื่องตรงกันข้าม (แบบดี/เลว) แต่เป็นเรื่องของระดับความเกี่ยวข้อง
 - **Spectrum** — ระดับดีกรี (ความเข้มข้นของความเกี่ยวข้อง)
 - **Digital society** — ความซับซ้อนทางสังคมกับการปะทะกับอำนาจ (ความเป็นพหุ/การรวมศูนย์)
 - พหุสังคม — ความซับซ้อนที่ควรเข้าใจใหม่
 - คนตามหลัง
 - **Emotional** - การเอาอย่างตามกัน
- งานของศูนย์คุณธรรม

1.

“ความเป็นสังคม” และความเกี่ยวข้องกับคุณธรรม

ปรากฏการณ์ของความผิดปกติของสังคม

บัวใหญ่ นครราชสีมา

ทุ่งสง นครศรีธรรมราช

การค้นหาค้นหาของความสัมพันธ์ทางสังคม

Emile Durkheim

วิจัยเรื่องการฆ่าตัวตาย
กับความสัมพันธ์กับ
สังคมทุนนิยม

Alienation +
ความผูกพันของ
ความสัมพันธ์ทางสังคม

งานเข้า! ตำรวจถ่ายรูปกับ 'เปรี๊ยะ' ถูกสั่งสอบแล้ว

<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/758041>

มิถุนายน 2560

ปัทสถานทางสังคม เป็นหลักการว่าด้วย “หลักของการควร/ไม่ควร” ที่สังคมสร้างขึ้นเป็นแนวปฏิบัติต่อกัน และกัน เป็นส่วนสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม

การละเมิด / การไม่ปฏิบัติตาม จะมี 2 นัยยะ **หนึ่ง** ฝ่าฝืนสิ่งที่สังคมยึดมั่น การฝ่าฝืนนั้นจะถูกลงโทษทางสังคมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง **สอง** การเกิดการฝ่าฝืนบ่อยครั้ง มากขึ้น จะแสดงถึงความผูกปร่อนของหลักการ/หลักปฏิบัติและปัทสถานทางสังคมในเรื่องนั้นๆ

'ก่อดังค์ดี' ไชยรัศมีศังค์ดี' ของดรับเงินเดือน 1 ปี

10 สิงหาคม 2559

13:33

"ซีพี ออลล์" เผย "ก่อดังค์ดี" ไชยรัศมีศังค์ดี" และผู้บริหารที่ถูกเปรียบเทียบกับของดรับเงินเดือนเป็นเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่เดือนนี้

ก.ล.ต.ได้ลงโทษเปรียบเทียบปรับผู้บริหารของบริษัท 3 ท่าน ได้แก่ นายก่อดังค์ดี ไชยรัศมีศังค์ดี นายพิทยา เจียรวิสิษฐกุล และนายปิยะวัฒน์ ฐิติสัทธาวรกุล และกรณีดังกล่าวเป็นที่ยุติแล้ว ด้วยข้อผิดพลาดที่กระทำไปโดยไม่เจตนาเนื่องจากไม่เข้าใจกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน

ผลผลิตของสังคมในกรณีนี้ ก็คือการลงโทษแบบมีข้อผ่อนปรน — ปรักสถานทางสังคม ก็จะอ่อนแอตามลงไป

Case – based from South Korea

Dec. 17, 2014

Korean Air heiress Cho Hyun-Ah apologises for 'nut rage' incident after being freed from jail on appeal

Updated 22 May 2015, 1:37pm

The former Korean Air executive jailed for violating aviation safety after disrupting a flight in a rage over macadamia nuts has apologised for the incident after being freed by a South Korean appeals court.

The High Court in Seoul ruled that Cho Hyun-Ah, who has been in jail since her arrest in December, was not guilty of the most serious charge of altering an aircraft's route while in flight.

22 May 2015

Case – based from Japan

 Image Plus Communication
เผยแพร่โดย Bee Thassanee [?] · 18 นาที · 🌐

ซีอีโอของซูบารุ ประกาศว่า ตัวเขาและผู้บริหารจะคืนเงินเดือนบางส่วนจนถึงเดือนมีนาคม 61 หลังจากบริษัท ประกาศเรียกคืนรถ 395,000 คันในประเทศญี่ปุ่น หลังจากพบว่าใช้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับรองจากรัฐบาลญี่ปุ่นในการตรวจสอบคุณภาพรถยนต์ขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งถือว่าการกระทำผิดกฎหมายของประเทศ

#จริยธรรม #ธรรมาภิบาล #การกำกับดูแลกิจการ #CG #มาตรฐาน
ที่มา : autospinn.com

ผู้บริหาร Subaru ประกาศคืนเงินเดือนบางส่วน ไทโตะกรณีการผลิตไม่ได้คุณภาพ - ข่าววงการรถยนต์ - A
ซีอีโอของซูบารุประกาศว่า ตัวเขาและผู้บริหารจะคืนเงินเดือนบางส่วนจนถึงเดือนมีนาคมปีหน้า หลังจากบริษัท ...
AUTOSPINN.COM

It was a similar story for Yuko Obuchi, the daughter of former Prime Minister Keizo Obuchi, who died in office in May 2000. After inheriting her father's safe seat, 34-year-old Obuchi was fast-tracked as one of "Koizumi's kids" and took the post of Minister for Social Affairs and Gender Equality in 2008 and, six years later, became the Minister of Economy, Trade and Industry.

2014

Japan's former Economy, Trade and Industry minister Yuko Obuchi resigned amid allegations she inappropriately used campaign funds. Photo: AFP

Case – based from Japan/Singapore

Japan minister quits after saying it was 'better' tsunami hit the north of country

Masahiro Imamura, who was overseeing reconstruction of disaster areas, said it was better the north-eastern region was hit instead of Tokyo

26 Apr, 2017

Masahiro Imamura bows while speaking to journalists after resigning from his reconstruction minister post.
Photograph: Toshiyuki Matsumoto/AP

“Stay clean dismiss the venal”
แคมเปญรณรงค์ทางการเมืองของ ลีควงยิว ในปี
1959

สร้างกลไกทางการเมือง/การจัดการที่โปร่งใส คู่กับการ
เรียกร้องสังคมร่วมสร้าง/ชวนรับ

สังคมของไทยกำลังท้าทายต่อปทัสถานทางสังคม

นพ.ธีระเกียรติ แกล้งไม่ลาออก พบนายกฯ-บิ๊กป้อมแล้ว ขอโทษที่เสียมารยาท (คลิป)

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561 - 14:30 น.

f Facebook t Twitter G+ Google+ LINE

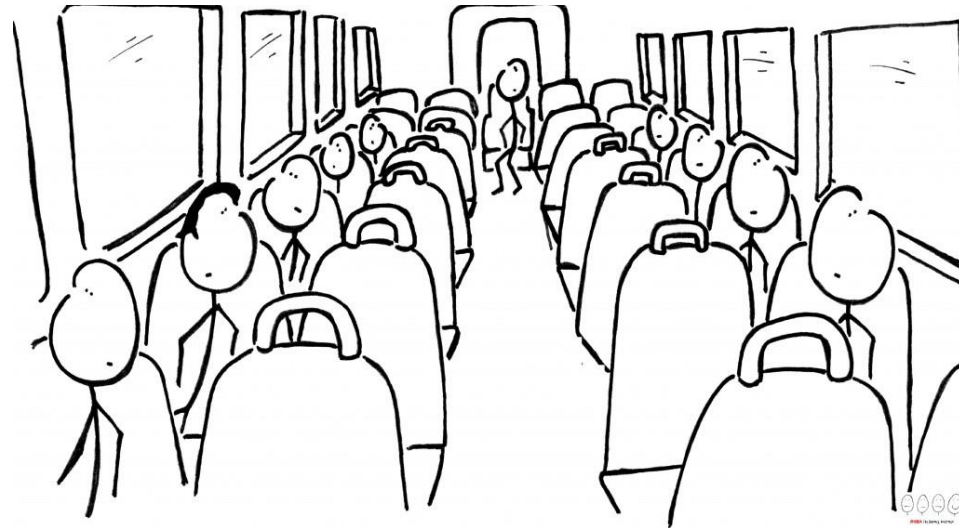
ชนชั้นนำทางสังคมกำลังเป็นผู้ผลิตความหมาย (จากการกระทำ) — สองมาตรฐาน ซ้ำแล้วซ้ำเล่า
ต่างไปจากครั้งก่อนๆ ที่เป็นการวิพากษ์จากฝ่ายตรงกันข้าม

Social Norms

เกิดอะไรและจะเกิดอะไรขึ้นอีกในสังคมของไทย ?

การปฏิบัติผิดไปจากกฎหมาย/สังคม -
ไม่ใช่ความผิดปกติส่วนตัว

การปฏิบัติ/ปกติโดยสังคมของชาวนอร์เวย์

2.

รากฐานสังคม กับการพัฒนาเศรษฐกิจและประชาธิปไตย

(เราจะไม่คุยเรื่องสังคมแบบแยกออกไปต่างหากจากมิติของความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์)

Social Innovator

นักจัดการปัญหาของสังคม ไม่ได้มีแต่คนมีชื่อเสียงระดับโลก ยังมีคนอื่นมากมายที่รับมือกับเรื่องนี้

I am not a farmer !

Stephen Ritz

Taddy Blecher

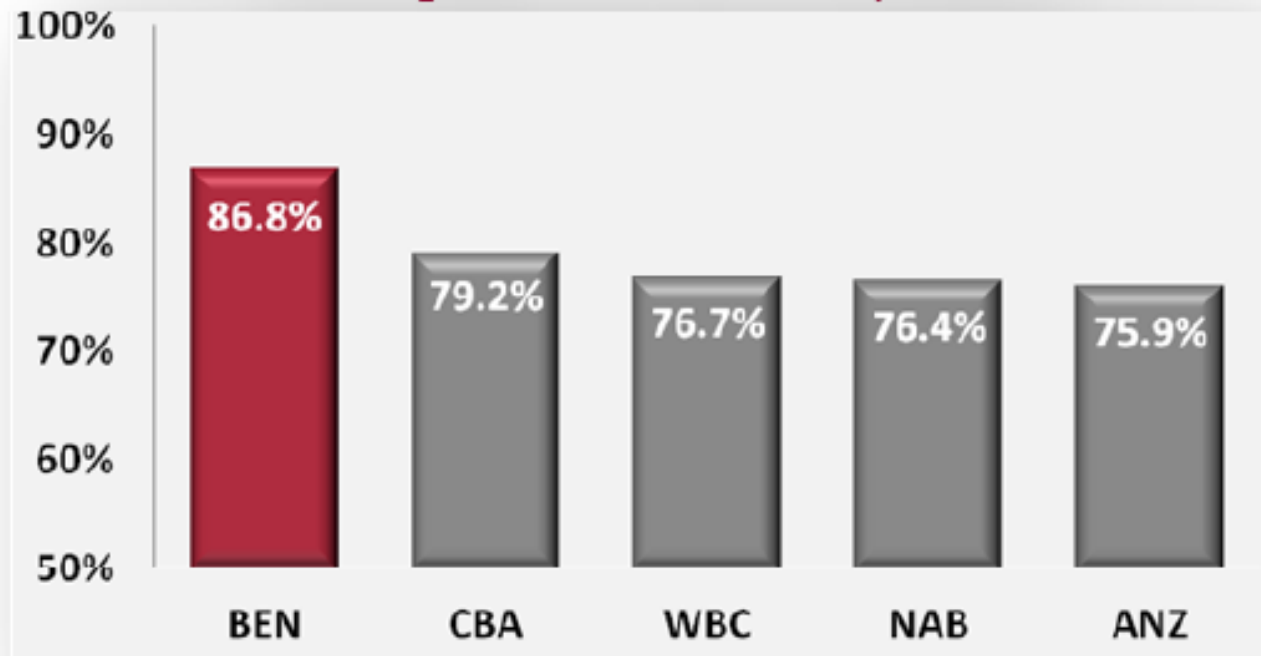
The Community and Individual
Development Association (CIDA)

Bendigo Bank

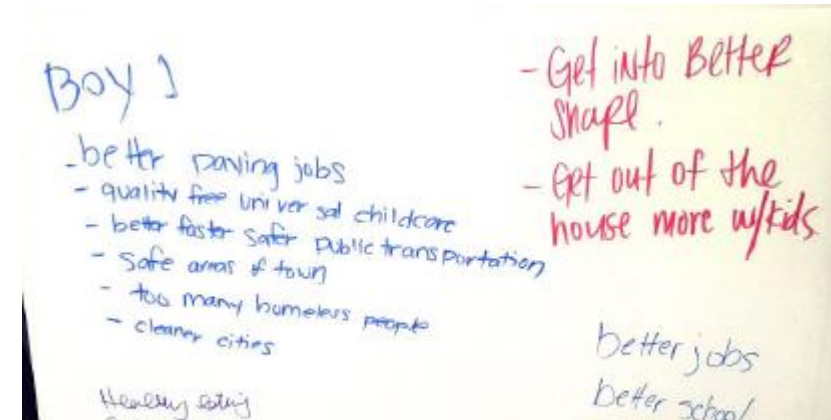
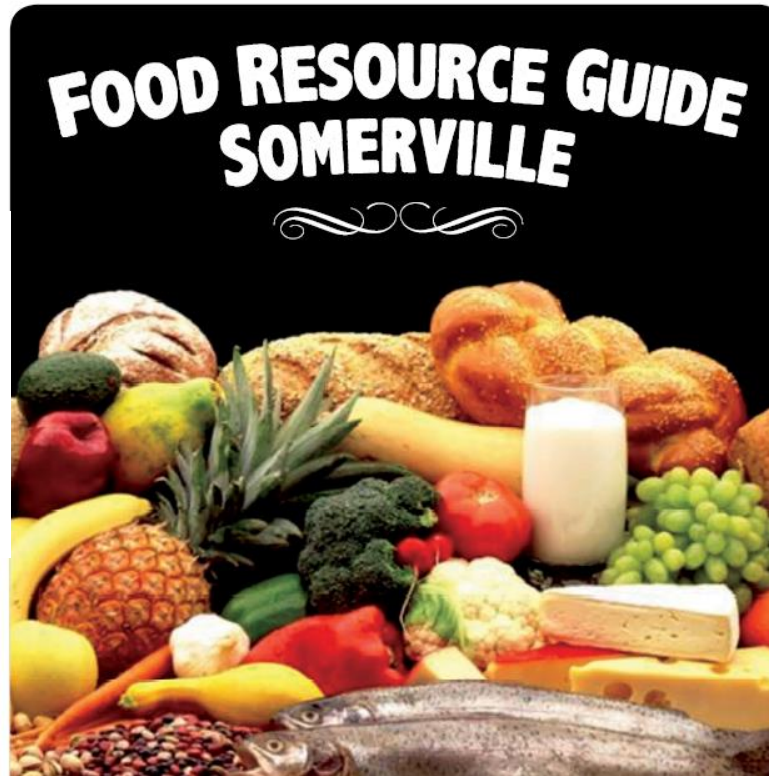

ผลงาน “ธนาคารชุมชน” ที่มี
การระดมทุนจากท้องถิ่น/
บริการเงินกู้ในท้องถิ่น/บริหาร
จัดการข้อมูลจากการรู้จักคน
ในสังคมมีการจัดตั้ง
คณะกรรมการร่วมและ
คณะกรรมการอำนวยการโดย
คนจากชุมชน/ท้องถิ่น

Bendigo (BEN)'s Reported Overall Banking Satisfaction is
8-12% Higher than that of Competitors

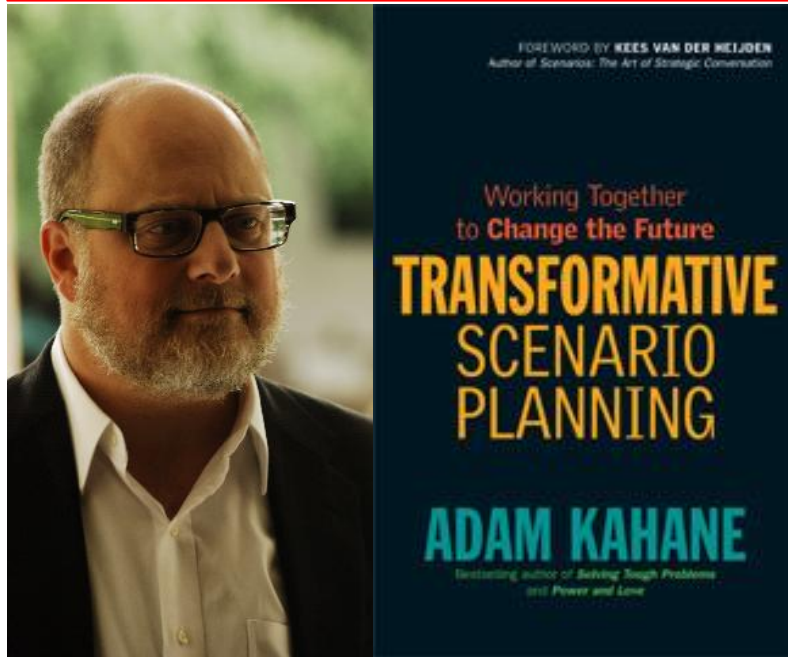
Shape Up Somerville

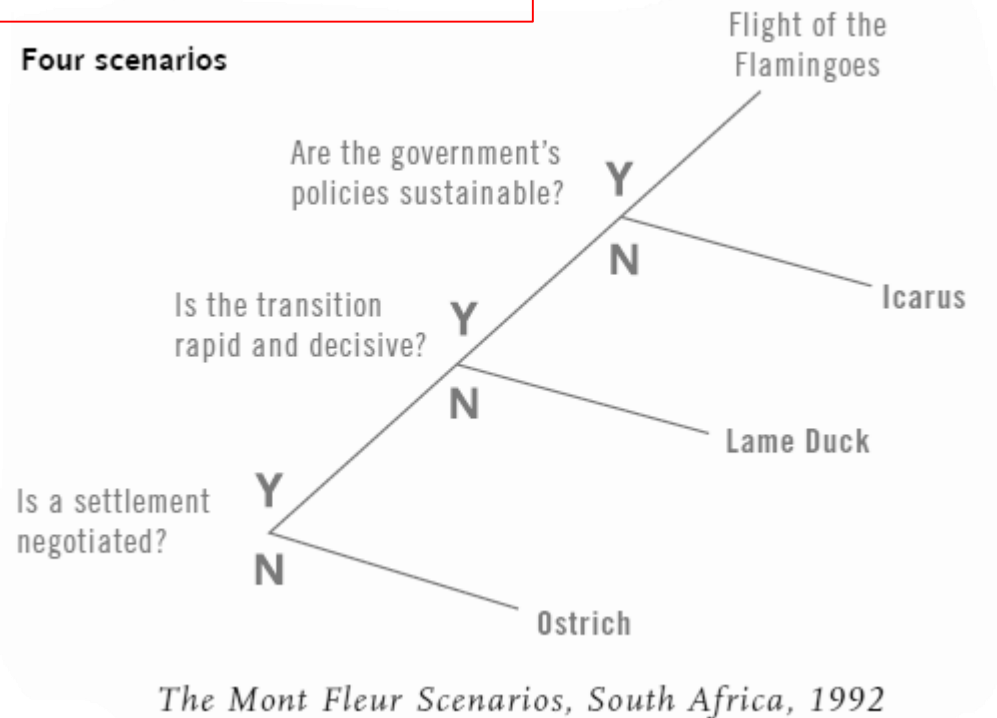
การทำงานที่ตั้งอยู่บนลักษณะความเป็นไปของสังคม การรู้จักใช้ “ความเป็นสังคม” มาเป็น “ฐาน” ในการจัดการปัญหาของสังคมทั้งในระดับปัจเจก กลุ่ม/ชั้นทางสังคม และระดับชาติ (ประเทศ)

Adam Kahane – Experience from South Africa

Understandings/Relationships/Intentions/Actions

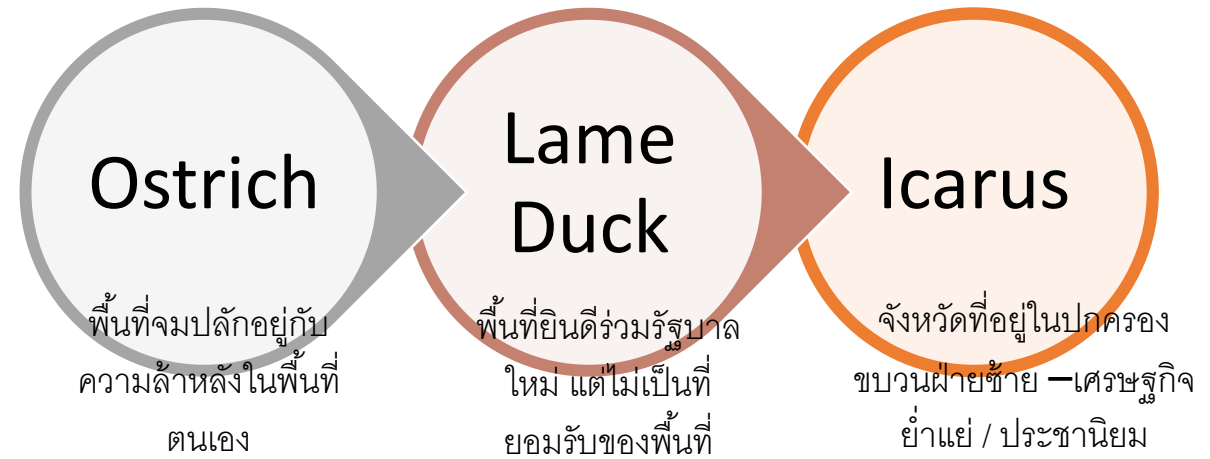
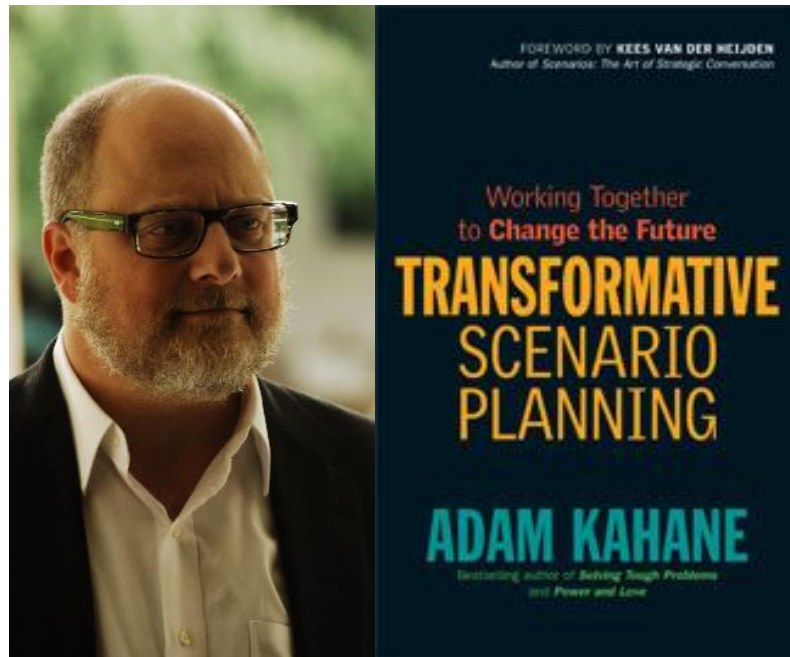

Four scenarios

Adam Kahane – Experience from South Africa

ร่วมกำหนดอนาคตของจุดมุ่งหมายในระยะไกล – สำหรับคนใน
แผ่นดินอาฟริกาใต้ของทุกคน / ทุกชนเผ่า

การเสวนา การสนทนา การแลกเปลี่ยน เพื่อจัดวางเรื่องของการ
เดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน – Five steps of
transformative scenario planning

Rugby + Nelson Mandela

SPORT 18 กรกฎาคม 2017

6 MINS READ

เนลสัน แมนเดลา เป็นผู้นำโลกคนแรก ที่นำเอา “กีฬา” มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเป็นเอกภาพและนิยามภาพลักษณ์ใหม่ของประเทศ

More than a Game. Sport and Conflict Resolution

Tom Woodhouse

Emeritus Professor at the University of Bradford and visiting Researcher at Universitat Ramon Llull

ฟุตบอล เป็น

1. Football diplomacy
2. ชนวนสงครามระหว่างฮอนดูรัสกับเอล ซัลวาดอร์ 1969
3. สงครามทางวัฒนธรรมของเมืองใหญ่
4. ตัวแทนของสัญลักษณ์ในกรณีของ FC Barcelona and Real Madrid

อะไร ตรงไหน คือ สังคม ?

Spectrum ตามความพยายามของรัฐและธุรกิจ

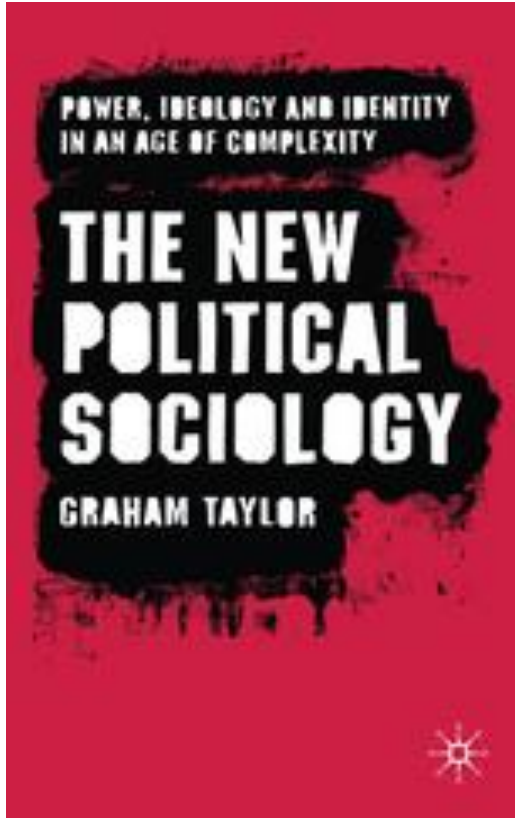
ระดับความเป็นสังคม

แบบของการปฏิบัติการ

Spectrum ของการต่อต้านการล่องล้าจากสังคม

อะไร ตรงไหน คือ สังคม ?

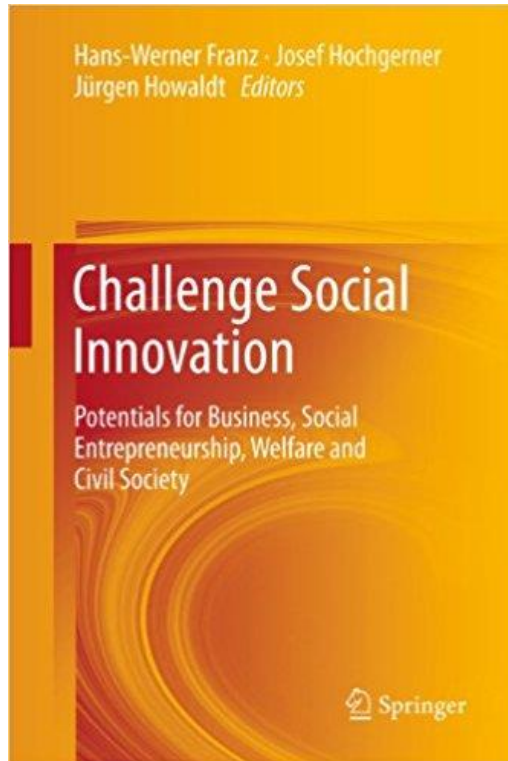

ทางสังคมวิทยาการเมืองแบบใหม่

ระดับความเป็น สังคม	Institutionalized		
Nation	Liberal democratic	Social democratic	State socialist regimes
Class			
Individual			

อะไร ตรงไหน คือ สังคม ?

Social in Social Innovation

Social

ความสัมพันธ์กับสังคม

ส่วนที่รัฐและเศรษฐกิจตลาด
จัดการไม่ได้ผล และนำไปสู่การ
รวมกลุ่มเรียกร้องต้องการทางสังคม

Societal

กรอบความเกี่ยวข้องกับสังคม

พื้นที่ร่วมที่เกี่ยวกับความเป็น
สังคมของธุรกิจ (และรัฐ)

Systemic

Reshaping society

เป็นที่ที่ตีพิมพ์แล้วในอำนาจและ
การเรียนรู้ - เป็นผลลัพธ์โดยรวมของ
คุณภาพชีวิตที่ดำรงอยู่

3.

หลักเบื้องต้นและการทำความเข้าใจต่อสังคม/คุณธรรม

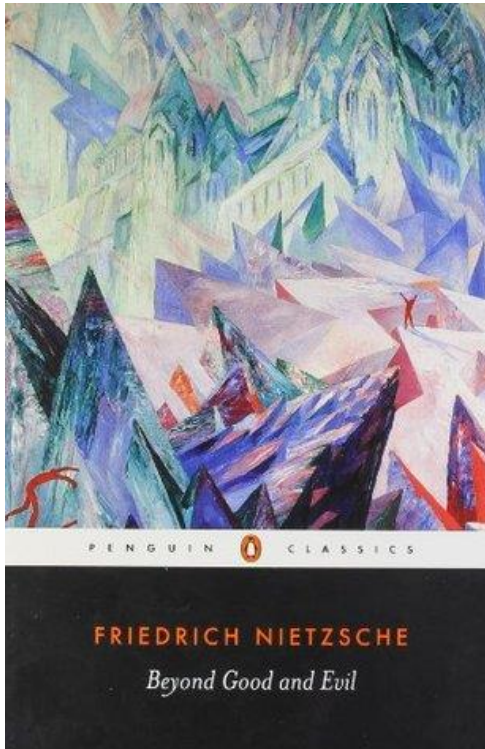
Ethics & Morals

Ethics – Ways/Morals – Scope

	Ethics	Morals
What are they?	The rules of conduct recognized in respect to a particular class of human actions or a particular group or culture.	Principles or habits with respect to right or wrong conduct. While morals also prescribe dos and don'ts, morality is ultimately a personal compass of right and wrong.
Where do they come from?	Social system - External	Individual - Internal
Why we do it?	Because society says it is the right thing to do.	Because we believe in something being right or wrong.
Flexibility	Ethics are dependent on others for definition. They tend to be consistent within a certain context, but can vary between contexts.	Usually consistent, although can change if an individual's beliefs change.
The "Gray"	A person strictly following Ethical Principles may not have any Morals at all. Likewise, one could violate Ethical Principles within a given system of rules in order to maintain Moral integrity.	A Moral Person although perhaps bound by a higher covenant, may choose to follow a code of ethics as it would apply to a system. "Make it fit"
Origin	Greek word "ethos" meaning "character"	Latin word "mos" meaning "custom"
Acceptability	Ethics are governed by professional and legal guidelines within a particular time and place	Morality transcends cultural norms

Good or Bad

หลักคิดแบบตรงกันข้าม / เลือกอย่างใด อย่างหนึ่ง

Bad or Evil - ความชั่วร้ายในที่นี้ จะหมายถึง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Holocaust) การฆ่าระหว่างชนเผ่า ในวันดา การก่อการร้าย 9/11 และฆาตกรต่อเนื่อง เช่น Jeffery Dahmer

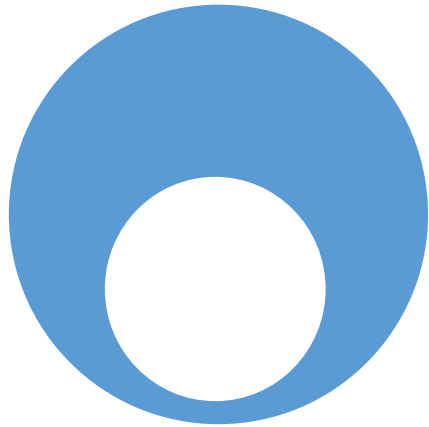
ยังความรวมไปถึงความเลวร้ายของกิจการรัฐ การกระทำที่ไม่ถูกต้อง หรือองค์ประกอบที่เป็นมลทิน

โดยหลักการแล้ว การที่สังคมกำหนดความชั่วร้าย/สิ่งชั่วร้าย/ไม่ดี จะเท่ากับสร้างสิ่งตรงกันข้ามหรือสิ่งที่อยู่นอกวงจำกัด ซึ่งจะ
เป็น “the term of approbrium imaginable” (Singer, 2004)

ปัจเจกกับสังคม

ไม่ใช่เรื่องตรงกันข้าม (แบบดี/เลว) แต่เป็นเรื่องของระยะความสัมพันธ์ตามความเกี่ยวข้อง

ปัจเจกกับสังคม

Individual / Society

จะเป็นไปตามกรอบของ
ความสัมพันธ์ที่สังคมกำหนดไว้
เป็นกฎ เป็นจารีต และเป็นกติกา
พื้นฐาน

ส่วนตัวหรือเฉพาะส่วนกับ

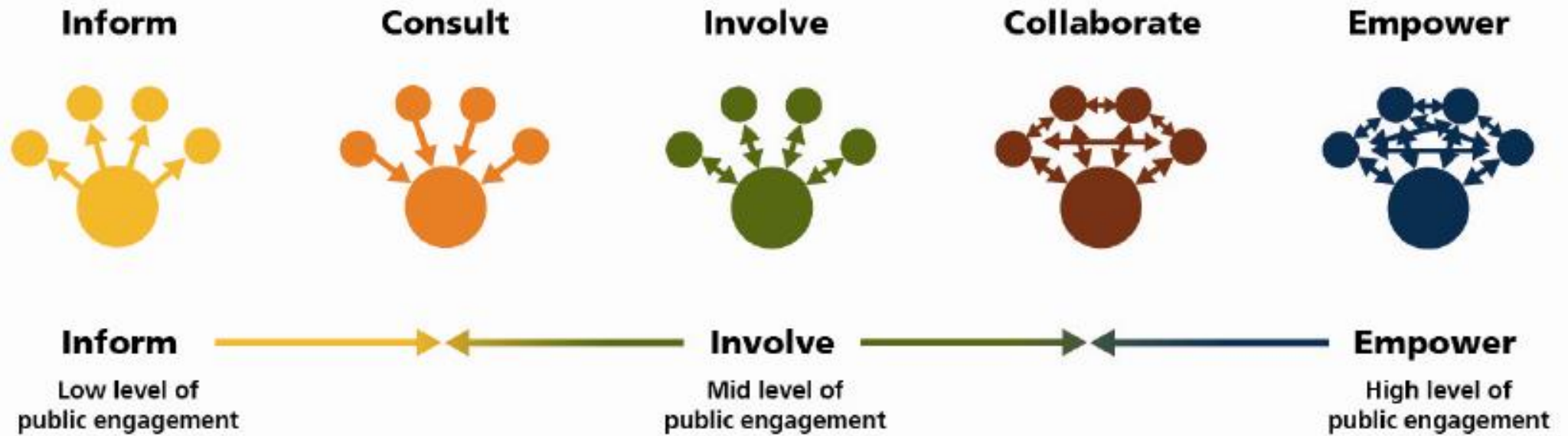
ส่วนรวมหรือสาธารณะ

Private/Public

จะเป็นลักษณะของการจัดการ
ผลประโยชน์ ตามความสัมพันธ์
แบบส่วนน้อยกับส่วนใหญ่ ส่วนตัว
กับส่วนรวม เอกชน/สาธารณะ

Spectrum

ระดับดีกรี (ความเข้มข้นของความเกี่ยวข้อง)

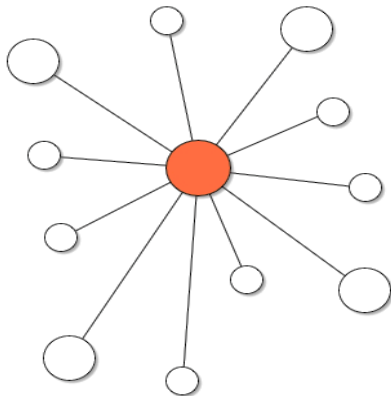

การจัดความสัมพันธ์
ตามความเข้มข้น

Digital society

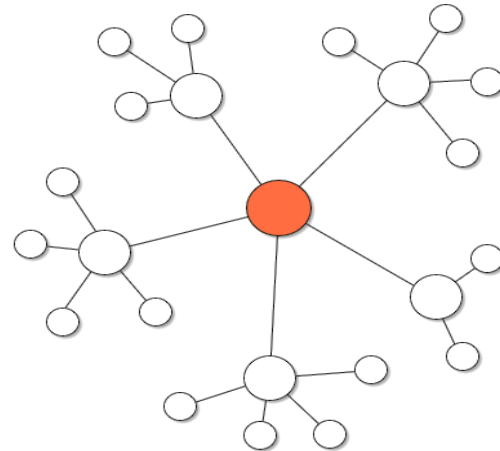
กับการปะทะกับอำนาจแบบพหุและการจัดการศูนย์กลาง)

Centralization

การมีศูนย์กลางกำกับ

Decentralization

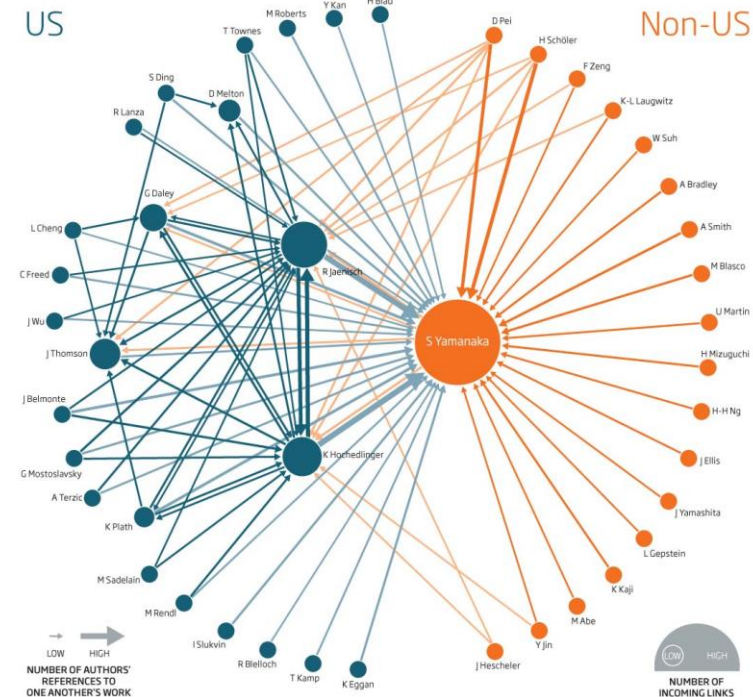
© 2015 leaderinsales.com

การกระจายศูนย์กลางกำกับ

The stem cell wars

©NewScientist

The most influential players in cellular reprogramming are revealed by recording how many times the scientists have referred to each other's work. Each link shows where one researcher cited another four or more times in papers in leading journals (for analysis, see "The strongest link", below right)

การลดศูนย์กลางกำกับ

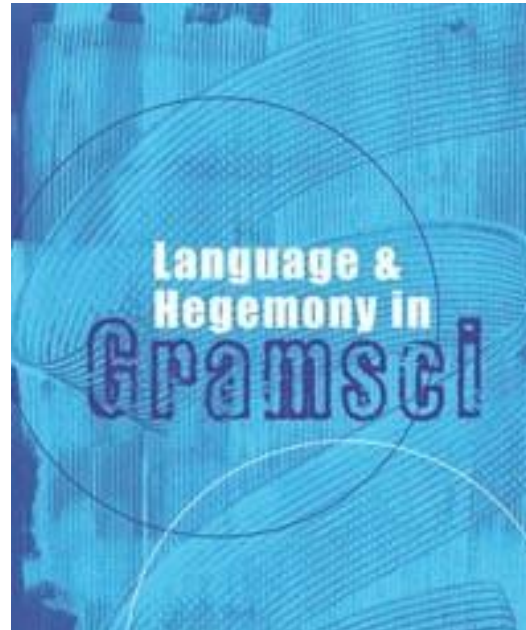
การจัดการระบบ/
ศูนย์กลาง

พหุสังคม

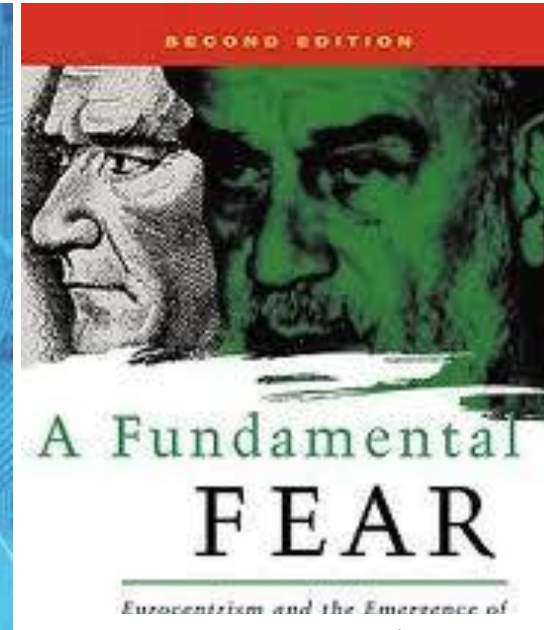
ความซับซ้อนที่ควรเข้าใจใหม่ — ไม่ได้กระจายอยู่แบบเท่าเทียม แต่เป็นไปในทางตรงกันข้าม

การแบ่งสังคมออกเป็นขั้ว (ไม่รวมในความเป็นหนึ่งสังคมเดียว)

Hegemony - การสร้างประเด็นนำที่ครอบงำความคิดทางสังคม

การสร้างความกลัวไว้เป็นเสมือนข้อห้ามทางสังคม

ความพยายามของคนตามหลัง – การเอาอย่าง/การทำตามกัน

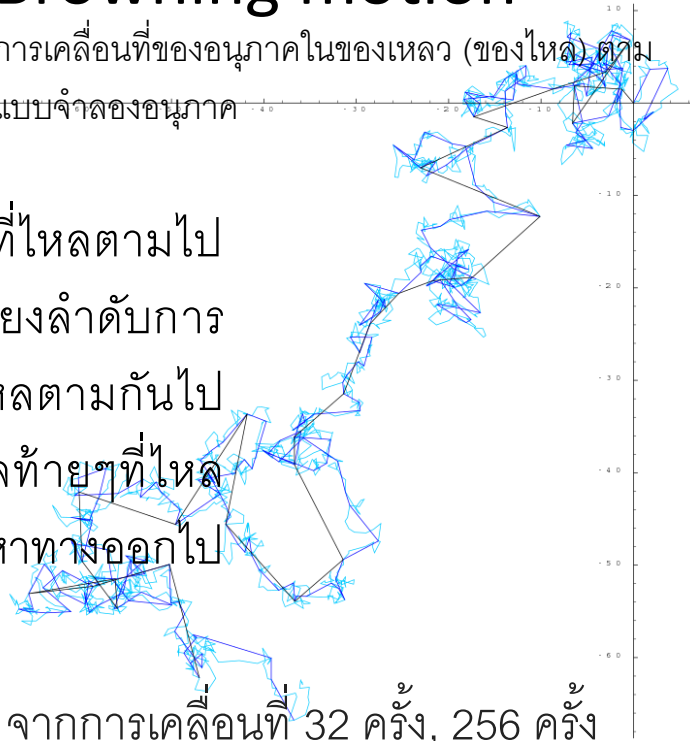
พฤติกรรมทางสังคมที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

Browning motion

การเคลื่อนที่ของอนุภาคในของเหลว (ของไหล) ตาม
แบบจำลองอนุภาค

การไหลของของเหลว ที่ไหลตามไป
ทาง ของเหลวนั้นๆจะเรียงลำดับการ
เคลื่อนที่ของโมเลกุลไหลตามกันไป
เมื่อเจอทางตัน โมเลกุลทำยๆที่ไหล
ไปต่อไม่ได้ จะพยายามหาทางออกไป
ทางอื่น

จากการเคลื่อนที่ 32 ครั้ง, 256 ครั้ง
และ 2048 ครั้ง แสดงด้วยจุดสีที่
อ่อนลงตามลำดับ

Emotional – Imitation ?

หากการสื่อสารด้วยข้อมูลและเหตุผลของสุขภาพ - มีผลสำคัญต่อการสูบ/ไม่สูบบุหรี่เพียงอย่างเดียว
บุหรี่หมดจากโลกนี้ไปนานแล้ว

Fashion model veteran,
Kate Moss, has shocked the nation
after smoking on the catwalk during
this years Paris Fashion Week.

While Andrew Lansley, Health Secretary, plans to
ban displays of cigarettes, should we still be
concerned that young people will be influenced
to take up the habit?

การปฏิบัติตัวของดารา นักแสดง นักกีฬา นักการเมือง – บุคคลสาธารณะ ที่เป็น “ตัวละครของสังคม” จะเป็นตัวอย่างที่ผู้คนได้เห็นและรับรู้
จะเป็นเหมือนกับ “ตัวอย่าง/ครู” ในพื้นที่สาธารณะ – การสื่อสารสาธารณะ (ไม่ใช่หมายถึงประเภทของสื่อ ตามที่เข้าใจกันทั่วไป)

4.

ศูนย์และงานคุณธรรม

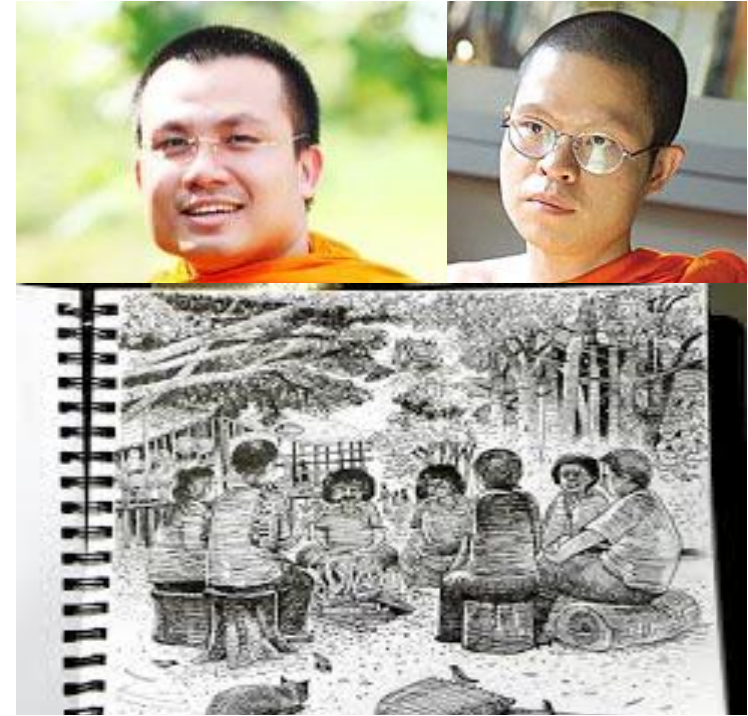
Governance

การมีส่วนร่วมจัดการปกครองโดยส่วนที่ไม่ใช่รัฐ (และอำนาจรัฐ) = ลักษณะงานของศูนย์คุณธรรม

How ?

ครอบครัวอบอุ่น — ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมกับปรับบทบาทของ **Social Agent** — พระ/วัด, ครู/โรงเรียน

วัดไม่ใช่เพียงประกอบพิธีกรรม — สร้างลานเสวนาระหว่างญาติธรรม (ไม่ใช่ฟังแต่พระเทศน์) ปรับเปลี่ยนการสื่อสารระหว่างพระ-ญาติโยม (ปัจเจก) เป็นการสร้าง/ฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชน

How ?

รูปแบบบทบาทของ **Social Agent** – ดารา นักแสดง นักร้อง คนมีชื่อเสียง ให้เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารสาธารณะ

แทรกรางวัล - สื่อมวลชน

สื่อสร้างสังคมธรรมาธิปไตย
ของ ม.รังสิต

เป็นกำลังใจ คนกลับตัวกลับใจ

The Comeback of a Lifetime – Luo Qi’s “Return”

- China's No. 1 female rock vocalist in the 1980s returns to the limelight with a life story worthy of biopic.

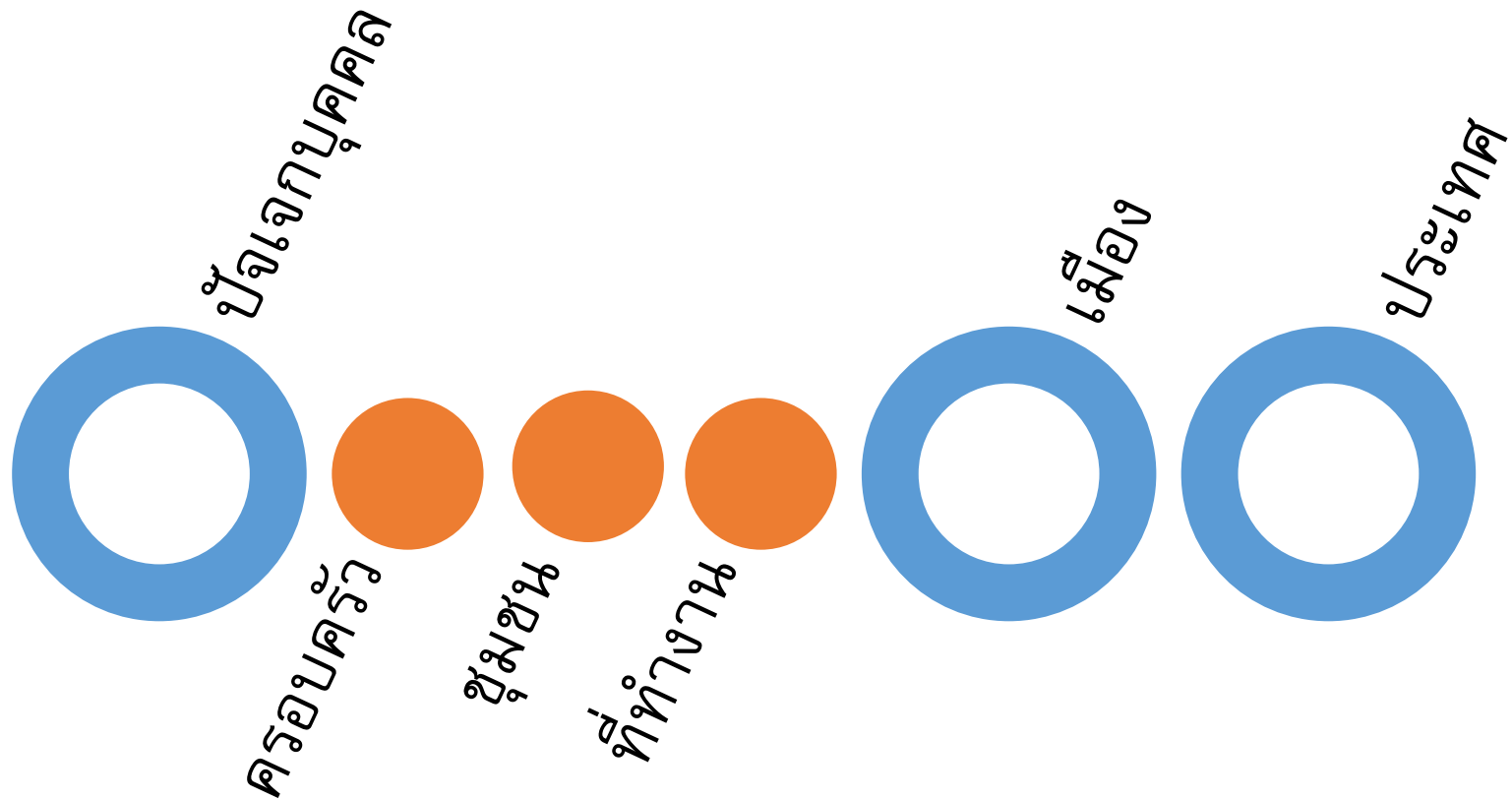

จัดทำ**งานบุคคล**

ตัวอย่าง/ริเริ่ม - สังคม

ร่วมสร้างคุณธรรม

งานปทัสสถานทางสังคม - จะสร้างจากไหนไปไหน

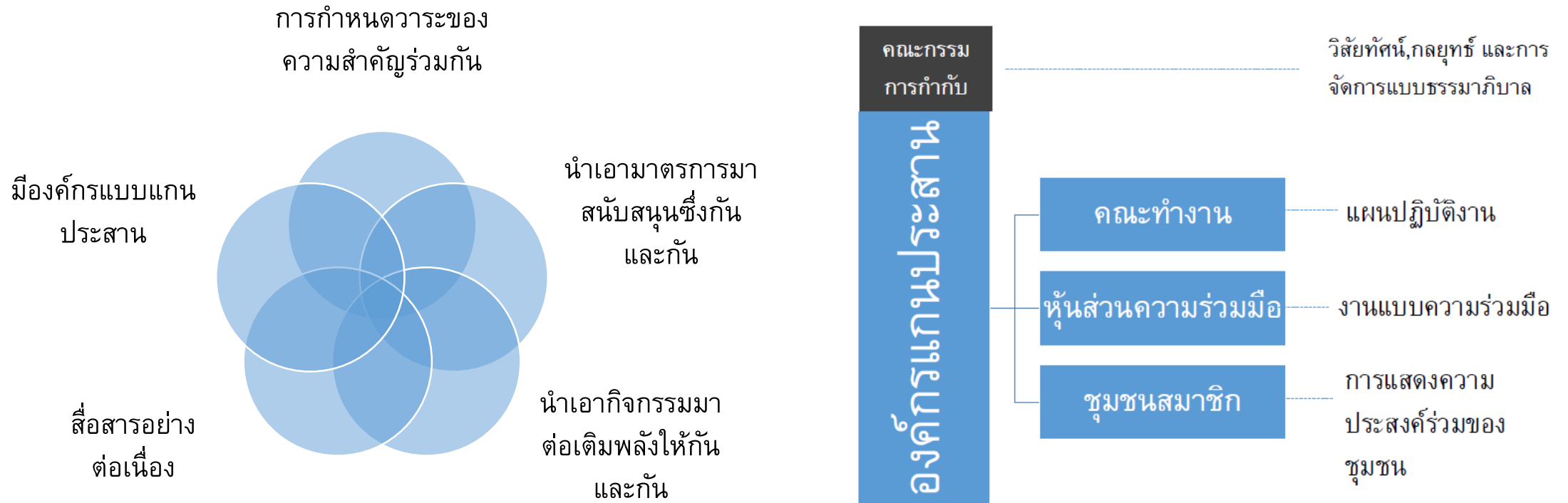
ประเด็นคุณธรรม - ปทัสถานทางสังคม

1	กฎหมาย / ประเทศ	นับรวมเอาเรื่องทางสังคม-วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักกฎหมาย
2	เมือง / กฎหมาย	การสนับสนุนกิจกรรมของคนในฐานะ “ประชากรสังคม” ไม่ใช่ประชากรในปกครอง
3	ที่ทำงาน	การร่วมสร้างวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน / มักจะสร้างจุดแบ่งระหว่าง เขา-เรา
4	ชุมชน	การอยู่ร่วมกันแบบแบ่งปัน — จิตสาธารณะไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัว
5	ครอบครัว	การใช้เวลาอยู่ร่วมแบบสนทนา- วางแผนระยะของการใช้ชีวิตการครองตน
6	ปัจเจกบุคคล	ควร / ไม่ควร, การแยกถูก/ผิด / การยึดมั่นต่อสังคมในระยะสั้น - ยาว

งาน CSR จึงเป็นพื้นที่ร่วมของงานคุณธรรมที่จะลดความเป็น เขา-เรา เป็นร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม

How ?

สร้างความร่วมมือแบบหลวมๆ โดยมุ่งรวมพลังสร้างผลลัพธ์ร่วมในปลายทางเดียวกัน

Social Norms Research & Monitoring

ความเชื่อถือของสังคมที่มีต่อ

ครู

หมอ/พยาบาล

ตำรวจ

ทหาร

นักการเมือง

ข้าราชการ

สื่อมวลชน

นักพัฒนาสังคม

Social Norms Research & Monitoring

ความเชื่อถือของสังคมที่มีต่อ

สถาบันยุติธรรม

ระบบอนุมัติ
อนุญาต

สถาบันการศึกษา

สถาบันศาสนา

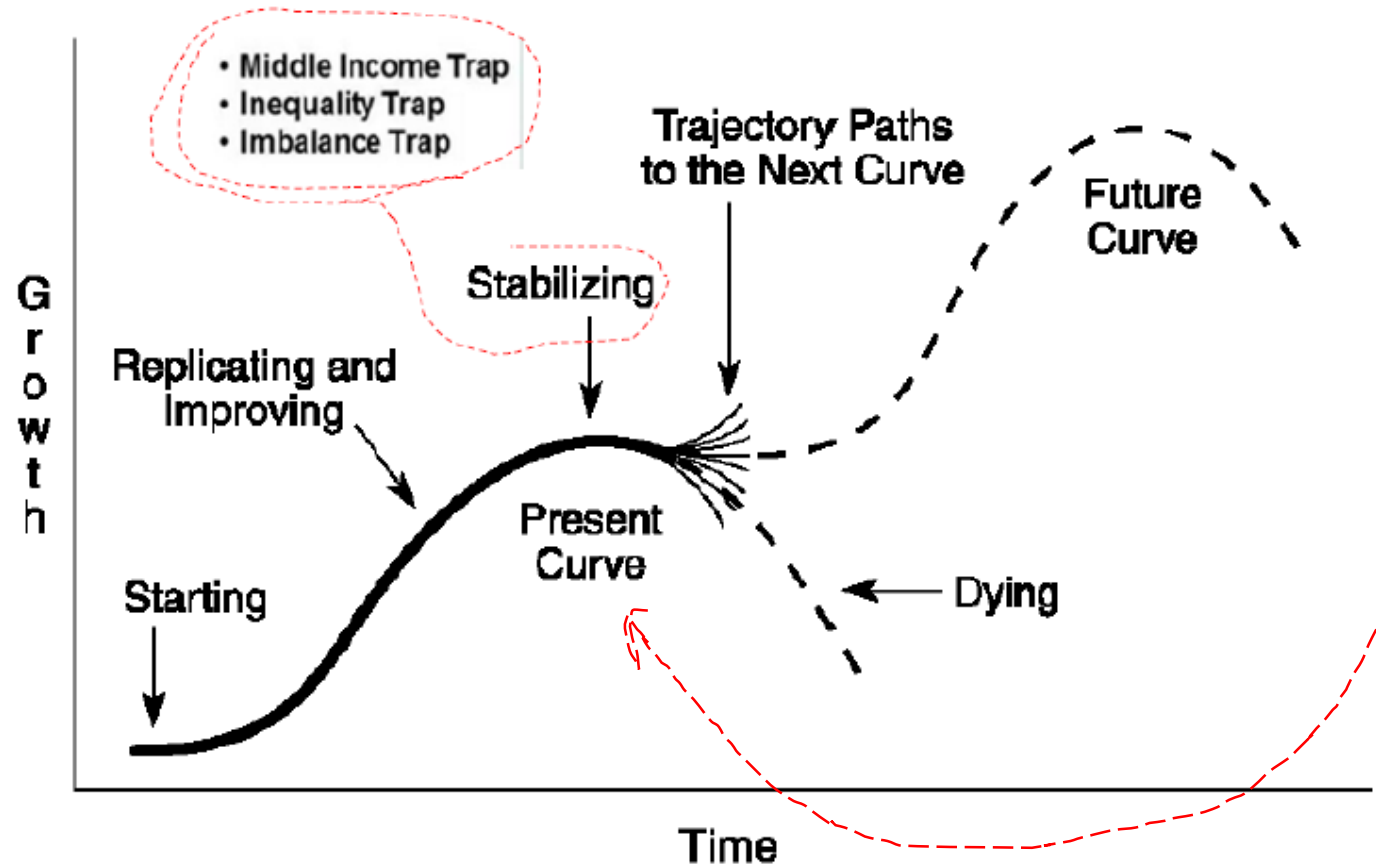
สถาบันการเมือง

สถาบันครอบครัว

สถาบันการ
สื่อสาร

สถาบันระบบคิด

S-Curve & New S-Curve

การเติมเศรษฐกิจใหม่ๆ ให้กับระบบเศรษฐกิจ การประกอบการรายย่อย การลงทุนในท้องถิ่น การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ฯลฯ พร้อมๆ กับการพัฒนาความสามารถของสังคมทุกภาคส่วน จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องสร้าง

สังคมที่เผชิญกับสถานะกับดักต่างๆ นั้น นอกจากจะมีขีดจำกัดทางเศรษฐกิจแล้ว “สังคมนั้นๆ มักจะมีขีดความสามารถทางสังคมต่ำ”

Roger, cited by Mulgan et. al. (2007). Social Innovation, what it is, why it matters and how it can be accelerated.